

Beogradske Novine

Broj 17.

BEOGRAD, utorak 8. februara 1916.

GODIŠTE II.

UREDNIŠTVO i UPRAVA: BEOGRAD, ČUBRINA ULICA 3.,
TISKARA: ULICA VUKA KARADŽIĆA br. 26.

SVI SE DOPISI ŠALJU NA ADRESU:
„BEOGRADSKE NOVINE“, ETAPNA POŠTA 131.

RATNI IZVJEŠTAJI.

Izveštaj austro-ugarskog generalnog štaba.

K. B. Beč, 7. februara.

Na svim je bojištima stanje nepromijenjeno.

Zamjenik glavnog generalnog stožera
podmaršal pl. Höfer.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

K. B. Berlin, 7. februara.

Wolffov brzojavni ured javlja iz glavnog vojnog stana:

Zapadno bojište:

Vogjene su jake artiljerijske borbe između kanala Labassee i Arrasa, kao i južno od Somme. Grad Lens je posljednjih dana pretrpio opet vatru neprijateljskog topništva. U Argonnama bacili su u zrak i posjeli Francuzi na visini od 225 metara, sjevero-istočno od Lachslade(?) jedan lijevak, ali su protiv napadom opet odmah iz njega istjerani.

Istočno bojište:

Jedan položaj ruskih predstraža na desnoj obali Seczare, koga su naši noću 7. februara zauzeli, na željezničkoj pruzi Baranowiczi—Ljubowiczi, napadali su Rusi bez ikakva uspjeha. Pretrpivši znatne gubitke protivnik je morao da se povuče. Jugo-istočno od Widza pao je jedan ruski aeroplan, a avijatičar je zarobljen.

Balkansko bojište:

Ništa novoga.

Vrhovno vojno zapovjedništvo.

Izveštaj turskog glavnog stana.

Carigrad, 6. februara.

(Saopštenje „Agence telegraphique Milli.“)

Glavni stan saopštava:

Dardanelska fronta:

Naša ratna letilica, kojom je upravljao poručnik Kronhaus, gonila je jednu englesku dvokrilnu letilicu i osula vatra na nju, tako, da se ona srušila u more između Imbrosa i Kabatepe.

Dvije neprijateljske krstarice gagjale su Take-Burnu i okolinu Sedil Bahra, ali su se uslijeg protuvvatre naših anatolskih baterija poslije 30 metaka povukle.

Dva su neprijateljska ratna broda izbacila 3. februara 40 metaka na dva obalna mjesta na sjeveru i jugu zaliva Džandarli u odsjeku Bergama. Štete nije bilo.

Kavkaska fronta:

Suzbijeni su neprijateljski napadi protiv položaja naših predstraža.

Irakška fronta:

Nema nikakvih promjena.

Opet zvanična talijanska laž.

K. B. Beč, 7. februara.

Talijanski generalštab javlja u jednom izvještaju od 4. februara o borbi na Col di Lana: „Noću 2. februara preduzeo je neprijatelj, — pošto je bacio mnoge ručne bombe na naše položaje kod Col di Lana, i ošteti ih, — snažan napad na ove naše položaje, ali je odbijen. Uvečer su naše izvidnice, koje su prešle preko naših položaja, i ne sprječavane od neprijatelja, ustanovile teške gubitke, koje je neprijatelj pretrpio za vrijeme noćnog napada.“

U odsjeku je Tofana (odmah više doline Boite) rastjerala naša artiljerija neprijateljske čete i nanijela im teške gubitke.

Soča: živa međusobna artiljerijska vatra. Naša artiljerija je odgovorala i zasipavala je svojom vatrom odstupnicu neprijatelju. Dva su neprijateljska avijatičara bacala bombe na Giorgio u zalivu Grado. Počinjena šteta je neznatna.

Ovo predstavljanje borbe u Col di Lana ne odgovara činjenicama. Dogadjaji su se odigrali ovako:

Noću 2. februara jedno je malo odjeljenje izvršilo iznenadni napad na talijanske položaje na obroncima Col di Lana, i ovaj prepad je potpuno uspio. Približavanje je izvršeno iznenadno i skoro bez i jednog pucnja. Prema iskazima zarobljenika, talijanska je posada bila potpuno iznenagjena. U krvavoj ručnoj borbi, pri kojoj su naši bacili preko 200 ručnih granata, zauzeti su položaji. Talijanski je zapovjednik, pješadijski potporučnik poginuo, 50 je do 60 Talijana poginulo ili ranjeno, 16 vojnika je zarobljeno nepovrijeđeno, samo su nekoliko uspjeli pobjeći. Sa 19 mina, koje smo mi postavili razoreni su skoro svi talijanski položaji. Pošto se približavahu neprijateljska jačanja, i kako je naš zadatak bio izvršen, vratili su se naši vojnici u svoje ranije položaje. Naši su gubici 2 mrtva, jedan je od njih poginuo pri padu, i 2 lakše ranjena.

3. februara počeli su Talijani opet da popravljaju razorene svoje položaje.

Rat na otvorenom moru.

K. B. London, 7. februara.

„Lloyds“ javljaju, da je engleski parobrod „Bat-gownie“ potopljen. Cijelokupna posada, sa izuzetkom jednog časnika, mogla se je spasti.

Odocnjeno uvigjanje.

I.

„Beogradske Novine“ donijele su u svome posljednjem broju izjave mišljenja raznih poslanika srpske narodne skupštine, koji se sad nalaze u Ateni. Ti srpski političari govore sad o potrebi, da se coute que coute zaključi mir sa Austro-Ugarskom i iz njihovih izjava izlazi, da su oni za ljubav toga mira gotovi, da žrtvuju svoje dosadanje vogje Petra Karagjorgjevića i Nikolu Pašića. Uredništvo je na tu vijest, koja je sama po sebi dosta značajna, nadovezalo primjedbu, da ta žudnja srpskih političara za mirom i suviše docno dolazi, da Petra Karagjorgjevića i Nikolu Pašića nije potrebno više ni žrtvovati, jer se o tome pobrinula već sama sudbina.

Doista je Srbiji mir potreban, ali će ga ona dobiti na drugi način, no što ga sebi zamišljaju poslanici srpske narodne skupštine u progonstvu. Bolje rečeno, ona ga već ima, jer od onog trenutka, kada je Austro-Ugarska posjela srpsko zemljište, ona radi na tome, da u ovoj nesretnoj zemlji ponovo uspostavi mir i red. Što taj posao nije lahak, što ona mora hiljade teškoća savlagjivati, da bi došla do svog cilja, djelo je baš do onih srpskih političara u progonstvu, koji danas govore o miru, i čiji je cio rad od trinaest godina ovamo, od groznog ubijstva posljednjeg Obrenovića, bio upravljen na to, da zemlju survaju u rat, u čiji je nesretni ishod za Srbiju mogla sumnjati samo njihova zasljepljena zanešenost.

Ti isti ljudi, koji danas o tome govore, da svoje vogje žrtvuju, bili su najvjernije pristalice Petra Karagjorgjevića i Nikole Pašića. Radikalne stranke bile su falange, koje su se stavile u najam službe Rusiji i svi su iz te službe imali svojih ličnih koristi. Radikal, a to znači voditi antiaustro-ugarsku politiku, bilo je, od 1903. godine u Srbiji isto, što i dobra trgovina, a tajne arhive ruskog poslanstva u Beogradu izvjesno će imati da pričaju mnoge pojedinosti o tome, na koliko je obilatan način ruski car plaća učinjene mu usluge.

Ali se zločin povećao time, što su oni odlazili u unutrašnjost zemlje i svojom nesavjesnom agitacijom trovali narod. Dotle srpski seljak nije ništa znao o kakvom neprijateljstvu sa moćnom susjednom monarhijom. Naprotiv, sa oca na sina, sa sina na unuka nasljegjivani su uvijek osjećaji divljenja prema staroj Hapsburškoj državi,

Čiji su vojnici proivali krv za oslobogjenje Srbije u vremenu, kada ruski car kao takav nije ni postojao. Za srpskog seljaka, pojam o moći i sjaju nije bio njegov vlastiti kralj u Beogradu, niti stric u Petrogradu, nego „car“ u Beču. Za srpskog seljaka nije bio car sviju Rusa, nego je bio car Austrije i kralj Ugarske oslobodilac iz turske vladavine, i od turskog jarma. On nije imao nikad prilike, da to svoje gledište preinači, jer je uvijek na samom sebi iskusio, koliko je vjerna i jaka ruka, koju Austro-Ugarska nad njegovom zemljom drži. Mnogi od skupštinskih poslanika, koji su se dušom i tijelom odali ruskoj službi, svakako će se još dobro sjećati godine 1885., kada je austro-ugarski poslanik graf Khevenhüller poslije bitke kod Pirota stupio pred pobjedonosne Bugare i njima u ime svoga uzvišenog suverena zapovijedio da stanu. Kako izgleda u istini rusko prijateljstvo iskusili su u ovome ratu, kada je Rusija od njih na odlučan način zahtjevala, da Srbija svoja osvojenja u balkanskom ratu mora ustupiti Bugarskoj. Rusija je tada zahtjevala od Srbije ni više ni manje, nego da se sama iskasapi iz čiste odanosti u službi svetog panslavizma.

(Drugi članak slijedi.)

Prevarena Srbija.

Berlin, 6. februara.

Amsterdamski dopisnik „Vossische Zeitung“-a brzojavlja: Doznajem, da se vlade vlade entente megjusobno svagaju, tko će dati srpskoj vladi potrebne predumove, za pokriće dnevnih troškova. Kod bijega se srpske vlade „nepouzđano upravljalo“, državnim novcem, da se danas ne zna račun. Istraga je ostala bezuspješna. Francuska i Italija odgovoriše, da pitanje potpore još nije riješeno, dok Engleska uopšte nije ništa odgovorila.

Mitropolit Mitrofan o izdajstvu Italije.

Govor sa crnogorskim glavarem crkve.

Cetinje, 6. februara.

Posjetio sam danas crnogorskog mitropolita Mitrofana u njegovom stanu, jednom dvije stotine godina starom manastiru. Ljubazan stari gospodin, koji je i pored svojih sedamdeset i pet godina vrlo živahan i svjež, primio me je jako prijatno; a njegovom licu, — koje okružuje duga bijela brada i čiji se inteligentan izraz podiže kroz zlatne naočari, — ogleda se dobrota i pitomost. Vladika govori vrlo brzo i živo.

„Što se sada dogodilo“, reče mi on, „nije za nas nikakvo iznenagjenje. Znali smo, da će ovo doći, još kad smo počeli rat. Budite uvjereni, da nijedan ozbiljan čovjek nije želio ovaj rat. Ali šta smo mogli činiti? Znali smo, da mi, zemlja sa jedva tri stotine hiljada stanovnika, ne možemo ratovati sa moćnom Austro-Ugarskom; pored toga Austro-Ugarska, naročito njen uzvišeni, mudri monarh, uvijek je bio nama vrlo dobar, a osobito naš kralj uživa naklonost cara i kralja Franje Josipa. S druge strane mi bismo bili, da nismo stupili u rat, vječiti izdajnici srpske misli. Mi smo bili u vrlo teškome položaju, ali smo najposlije morali izabrati baš ono, što nam je stvorilo današnju nesreću. Ja se ipak nadam, da će se sve na dobro okrenuti, i da će Crna Gora održati svoju samostalnost. Što se tiče toga, ja se uzdam mnogo u velikodušnost i milost moćne susjedne monarhije i njenog vladara. Vi znate, da su Crnogorci ponosit narod i da su pet stotina godina uživali svoju državnu nezavisnost; ne postoji za njih veća nesreća, nego da istu izgube.

Kad je poslije zauzeća Lovčena Cetinje evakuisano, smatrao sam za svoju dužnost, kao duševni vogja našega naroda, da ostanem ovdje i da ga utješim. Znao sam, da se od četa tako moćne kulturne države nemamo šta plašiti. Pri ulazu vaših četa ja sam pozdravio njihovoga komandanta, jednog potpukovnika, i molio ga za zaštitu i milost prema pučanstvu. Mi se ne možemo potužiti na držanje austro-ugarskih trupa, jer je savršeno bez prigovora“.

Pitao sam glavara crkve, kako se u zemlji misli o silama entente, i on mi je odgovorio:

„Prirodno je, da se o silama entente ne govori dobro, jer su mnogo obećavale, ali ništa nisu ispunile; one nam nisu poslale ni oružja, niti municije i nisu nama pomogle u trenutku opasnosti, šta više, ostavile su nas i bez namirnica. Ali je najveće ogorčenje protiv Italije, kojoj je bilo najlakše, da nama pomogne, bar da nam pošalje hrane. A ona ništa nije učinila. U ostalom, svaki Crnogorac ima samopreziranje za Italiju. Crnogorci su hrabar narod i oni ne bi mogli nikada odobriti izdajstvo, koje je Italija učinila prema svome mnogogodišnjem savezniku Austro-Ugarskoj. To je najstidnije izdajstvo, koje poznaje povijest, i ja vas mogu uvjeriti, da svaki Crnogorac, kad bude pozvan, sa radošću i oduševljenjem latiti će se oružja protiv Italije“.

Mitropolit je bio jako uzbugjen, kad je izgovorio ove riječi.

Sudbina kralja Nikole u Francuskoj.

Kakva gorka ironija — francuska republika, koja je sa svojim kraljevima svršavala čas na stratištu, čas u progonstvu, prima sada u svoje okrilje bezdomne kraljeve. Poslije kralja Belgije, potražio je sada u Francuskoj utočišta i kralj Crne Gore. Zašto nije ostao u Italiji? Talijanima nije mnogo šta ostalo za Srbe i Crnogorce. To se od Srba tako malo krilo, da je kod njih probugjeno i posljednje samoljubje stradalnika, i oni se skloniše na Krf. A Francuze i Engleze, koji štite Srbe, malo se ticalo, da li će time biti počinjeno još koje nasilje više prema Grčkoj.

„Konfiskovani Nikola.“

Nikola crnogorski učinio je zato u Rimu samo kratku posjetu svome zetu, i nastavio je zatim put u Francusku. Kako se pak Nikola osjeća bolestan — piše „Temps“ — primio je on u Lyonu na vrlo kratak razgovor francuske novinare. Njegov prvi ministar gospodin Mijušković primio se, da gospodi novinarima da političke izjave. Njegove izjave ispunile su u „Temps“-u — dva zabranjena stupca. Tek posrednim putem, preko neutralnog zemljišta saznali smo, da su francuski cenzori našli za umjerno, zabraniti cio razgovor, jer je Mijušković izjavio, da se naletu austro-ugarskih četa nije moglo odoljeti, da su baterije 30·5 cm sa austrijskog brodogavlja bile nesavladive, a da je potrebna potpora od strane Italije bila još i suviše daleko.

Bolje umije, da okarakterise kralja Nikolu pariski „Journal“. Pozorišna igra, izvještačena uloga, lijepe riječi, a za sve ovo dat je naslov:

„Djed i unuk“.

Kralj malo govori o drugim zemljama, ali je dobrim francuskim, „primjetno provansalskim akcentom“, pričao jednu divnu anekdotu.

„Moj unuk“, reče kralj, „princ Humbert od Piemonta, bio je za vrijeme moga bavljenja u Rimu veoma učtiv prema meni. Prije svega je ovo veselo 12 godišnje dijete vrlo razumno. Za nekoliko trenutaka bili smo prijatelji. On me je pitao:

„Zašto ste žalosni? Tko vas je namučio?“

Odgovorio sam mu: „Tvoj djed je bijen, pobjegen, dijete moje.“

Na to se dijete živo odgovorilo:

„Tko se usudio, vas da tuče, vas koji ste veliki? Gdje su vas povrijedili? Recite mi!“

Odgovorio sam djetetu: „Prebijeno mi je cijelo tijelo, i ruke, i noge, i grudi i po glavi sam povrijeđen od mojih neprijatelja.“

„Onda nema više ništa za jesti kod vas?“ završilo je dijete žalosno.

I tako je moj 12 godišnji unuk, moj pad bolje shvatio, nego svi diplomati i savjetnici.“

Kralj je svoju glavu podigao, izgledalo je, da njegove oči traže brda, sa kojih bi njegova pluća udisala vazduh, koji je nama u dolinama nepoznat.

Njegovi čvornoviti i nervozni prsti igrali su se odličjem oko vrata, sa francuskom ratnom medaljom i srpskim Miloševim odličjem, jedinim odličjem, koje kralj Crne Gore nosi na njegovoj narodnoj odjeći.

Izgleda, da se i pored svih predusretljivosti Nikoli u Francuskoj ne dopada, jer iz Lugana javljaju: „Crnogorska kraljevska porodica preselila se iz Lyona u Marselj.“ Da li će kralj danas u duši proklinjati savezničku politiku, koja ga je iz Crne Gore prognala?

Promjena u ruskoj vladi.

Stürmerovo uvjerenje u pobjedu.

Ruski ministar unutrašnjih djela Goremikin je odstupio, ali nitko još danas nezna, zašto je jedan drugi stari birokrata, kao što je Stürmer, doveden na čelo vlade. Za to se ne bi moglo naći nijedno drugo objašnjenje nego to, da je on intimni prijatelj Goremikina. Goremikin je odstupio, ali kurs politike ostao isti i ova činjenica može nas ostaviti sasvim ravnodušnim. Za spoljašnju politiku, i za riješenje pitanja, dali će se nastaviti rat ili će doći do mira, ova promjena ruskog premijera sasvim je ravnodušna. Austro-Ugarska ne očekuje, ne traži i ne nada se od gospodina Borisa Vladimiroviča Stürmera ničemu, kao što se ničemu nije nadala ni od gospodina Ivana Longinoviča Goremikina. Dogagjaji rata doveli su središnje vlasti u tako povoljan položaj, da nas se ne mora ni malo ticati ovakva lična promjena. Ruski narod, kome je sada nametnut novi neželjeni mučitelj — poslije Goremikina Stürmer — neka se sa njim razračuna kako umije i zna. Zato nas i ostavlja sasvim ravnodušnim ličnost novog ruskog premijera, kao što nas je ostavljala njegova ličnost sasvim ravnodušnim i do sada.

Stockholm, 6. februara.

Predsjednik ruske vlade Stürmer izjavio je uredniku „Novoje Vremja“, da je Rusija čvrsto riješena do kraja izdržati borbu zajedno sa svojim saveznicima, sa čvrstim uvjerenjem, da će krajnja pobjeda biti na strani sila sporazuma.

Sofija, 6. februara.

Odstupanje Goremikina i imenovanje Stürmera za novog ministra predsjednika, tumači se time, što unutrašnji položaj Rusije postaje sve teži. „Dnevnik“ upozorava danas na to, da je promjena ruskog premijera izvršena baš u isto vrijeme, kada Sazonov izjavljuje, da rat neće više dugo trajati.

Haag, 6. februara.

Petrogradski dopisnik „Daily Mail“-a brzojavlja slijedeći sud o Goremikinovom nasljedniku: Zašto je baš ovaj časn i vrijedni birokrata izabran za nasljednika Goremikinovog ne razumije nitko, a i komentari ruskog novinstva povodom njegovog imenovanja sasvim su neodregjeni. Kralj je istina umro, ali nijedan list ne dodaje sa svoje strane: neka živi kralj!

„Novo odlaganje sjednica dume.“

K. B. Stockholm, 7. februara.

„National Tidende“ javlja iz Petrograda, da je tamo održana prva ministarska sjednica pod predsjedništvom Stürmera. Pored ostalih važnih pitanja, koja su na ovoj sjednici riješavana odlučeno je, da se i sazivanje sjednica dume odloži za 22. februara.

Duma ili revolucija?

Duma, taj ruski parlamenat, proslavlja ove godine prvu desetogodišnjicu svog opstanka. Dockan, docnije nego svima ostalim narodima Evrope, poklonio je car 1906. godine svome narodu parlamenat. Ali on to ni tada nije učinio iz ljubavi prema svom narodu, nego iz straha pred njim. Porazi, koje je ruska vojska pretrpila od svojih današnjih saveznika Japanaca, najzad su slomili i suvišnu strpljivost ruskoga naroda, i on se podiže protiv biča. Kozački junaci, kojima je ruska vlada bar kod kuće htjela dati prilike, da pokažu junaštvo, koje nisu mogli pokazati u borbama u Aziji, i pored sviju preduzetih mjera nisu mogli da postanu gospodari situacije. I car je tada svome narodu, da bi ga umirio, poklonio dumu.

Ali još iste godine pokazao je on, kako je zamišlao sa dumom. Tek što su neki narodni zastupnici pokazali, da oni to ozbiljno zamišljaju sa dumom, i počeli su u interesu narodnom tražili izvogjenje reforma u modernom smislu, car je zaključio sjednice dume. „Tiranija je zbacila svoju masku“. Tako je pisao „Daily Chronicle“. A „Daily Graphic“: „Očajan pokušaj, da se ruski narod opet povrti u ropstvo, i da mu se naturi jedna nesposobna korupciona vlada“. „Times“ je pak rekao: „To je kršenje ugovora povjerenja između ruske vlade i zapadno-evropskih kapitalista, koji su posljednji ruski zajam samo zato upisali, jer je ruska vlada uvjeravala, da se ustav neće kršiti.“

U staklenoj bašti sila sporazuma.

Na ovom mjestu je već jedanput ukazano na to, kako sile četvornog sporazuma, s vremena na vrijeme osjećaju potrebu, da strogo zvaničnim izjavama pokažu svijetu slogu, koja megju njima vlada. Tom prilikom smo bili primijetili, da je ovu čuvenu slogu nesumnjivo teško zalemiti, jer se inače u ministarskim uredima sila sporazuma ne bi o tome tako mnogo debatovalo i sve uvijek zvanično objavljivalo. Od strane centralnih vlasti i njenih saveznika ne čuje se nikad nešto o nekom ratnom savjetu, o putovanjima ministara, i ne može se nikad pročitati, da se javlja za neko radosno sporazumijevanje, koje je Bogu hvala opet uspostavljeno.

Sile četvornog sporazuma sjede u jednoj staklenoj bašti, i njihova štampa, u svome prigušenom jedu stara se uvijek za to, da ovaj staklenik bude providan, tako da nam je i sa protivničke strane lahko, da pogledamo u intimnosti sporazumne braće, i da u komedijama, koje oni megjusobno igraju, nalazimo stalno bogate zabave. Istine, koje Talijani predbacuju Englezima, Francuzi Talijanima i Rusima i Englezima, Englezi opet Rusima i Talijanima, na manje ili više uvijen način, više je nego divna kita dokaza toliko hvaljene sloge sila sporazuma. Ktome treba još primijetiti, da je u Francuskoj, Engleskoj, Rusiji i Italiji cenzura mnogo strožija nego u Austro-Ugarskoj i u Njemačkoj, tako da i najmanja kap otrova, koja bi se u kojem listu sila sporazuma pojavila protiv koga saveznika, nesumnjivo ima i zvanično odobrenje.

Navesti ćemo ovdje u izvodu, iz novinstva sila sporazuma, razne stvari, oko kojih se članovi sila sporazuma — razumije se u punoj saglasnosti — prepiru.

Italija protiv Engleske.

Tu na prvom mjestu dolaze predbacivanja, koja Italija čini svome zajmodavcu Engleskoj. U

apeninskoj kraljevini iz dana u dan raste neraspoloženje protiv engleskog saveznika, pošto se ovaj, držeći se strogo Greyovog principa, da je rat samo trgovina kao i sve ostalo, drži vrlo rezervisano prema svom sada nepouzdanom poslovnom prijatelju Italiji. Kada se to na engleski prevede, i kada to Englezi izvode, onda je to sasvim nesnosno. Glavna optužba, koju Talijani podižu protiv Engleza to je pitanje o dovoženju uglja. Prije rata je Italija skoro sav svoj ugalj dovozila izključivo iz Njemačke, i kada se je po engleskom nagovoru riješila na vjerolomstvo protiv svojih bivših saveznika, tražila je prije svega osiguranje, da će joj se iz Engleske dati potrebne količine uglja. Engleska je do sada dala samo peti dio količine, koju je obećala dati, i to po cijeni, koja je čak i za bratsku ljubav sila sporazuma i suviše visoka.

Šta Rusi vele o sebi a protiv drugih.

A kako sada izgleda u Rusiji?

Ruski vojni kritičari hvale se baš time, da je „glavni cilj besarabijske ofenzive postignut i da je jedan veći dio neprijateljskih četa povučen sa Balkana.“ Šta će na to reći Loyd George, koji je tek nedavno sa neke visine objavio cijelom svijetu, da se pouzdanje sila sporazuma u konačnu pobjedu osniva na tome, što je „genij“ engleskog vodstva razumio stvaranje sve novih i daljih bojišta, da raspača snagu Austro-Ugarske i njenih saveznika. A eto sada dolazi Rusija, i po mišljenju ruskog vojnog stratega, uspjeva da privuče na sebe tu snagu Austro-Ugarske. To su pitanja, o kojima se samo zvanično u Rusiji može raspravljati. I svemu tome dolazi sve veća oskudica Rusije, te agrarne države. Posljednja žetva nije odgovorila očekivanjima. Ali to samo po sebi ne bi još bilo od tolikog značaja. Ali rgjavo je rukovanje željeznicom učinilo baš, da su najveći gradovi ostali skoro bez ikakvih životnih namirnica. Za ostalo povećanje bijede u Rusiji doprinose mnogo i nesavjesni spekulanti.

Francusko-engleske ljubaznosti.

Na kraju da navedemo još nekoliko francuskih vijesti upućenih na englesku adresu. Clemanceau smatra za potrebno, da u svome listu „L' Homme Enchaîné“, uputi sa gorkom ironijom prijekore svome engleskom savezniku, obraćajući se najvišem repingtonu, koji u „Times“-u daje opet novi nauk ratne metode. Clemanceau pozdravlja u njemu zastupnika istine, koju je Engleska već češće imala prilike da čuje sa francuske strane. „Napravimo“, piše on, „kraj sa našim ekspedicijama. 600.000 ljudi poslali smo na razna bojišta na istoku, i rasparčali se. I sam sam dozvolio, da se upustimo u dardanelsku avanturu, koja je, na osnovi netačnih obavještenja naših ministara, bila potpuno pogriješno vogjena. I megjutim primoralo nas je povlačenje iz Carigrada (Clemanceau misli ovdje na Dardanele), da se poučimo, da smo mi, kao i cio svijet, bili u potpunoj neizvjesnosti, kakvu su hazardnu igru igrala gospoda Poincaré i Delcassé Snage moraju biti koncentrisane tamo, gdje leži težište, na francuskoj fronti. I najmanja nezgoda na našem bojištu i mi ćemo vidjeti, kako se naši Solunjani (on time misli na pristalice solunskog poduzeća) sklanjaju iz Soluna... U Poljskoj, ili u Belgiji (to je opet na englesku adresu) očekuje gospodin Sazonov odluku. I talijanski ministar kolonija gospodin Martini govori tako, da ne može biti ni sumnje o potrebi koncentrisanja snaga — na vlastitom frontu. „Pisao sam“, nastavlja on dalje, „da ponovno ukrcavanje vojske iz solunske ekspedicije ne bi niukoliko uticalo na konačno riješenje rata, pošto toj vojsci nije pošlo za rukom, i neće početi za rukom, da spase Srbiju. To povlačenje ne bi niukoliko uticalo na [krajnji rezultat, kao što neće uticati ni povlačenje sa Galipolja poslije ogromnih žrtava. Megjutim postaje sve teže, da se poprave pogriješke, u koliko se približuje čas, da opet progovore austro-ugarski i njemački topovi. Kako su kod nas počinjene

Podlistak.

Ukrajinska seoska kuća.

Nastanjeni smo u ugodnoj odaji lijepo okrete ukrajinske kuće. Porodica spava u kuhinji na velikom ognjištu, a više odjelenja i nema. Moja odaja u selu na Seretu je bijelo okrečena i veoma čista, niska sa širokim, malim prozorima. U uglu stoji ogromno drveno ležište na kome je slamarica. Da li je to bračna postelja? To vam neće seljaci kazati. Duž dva duvara su škrinje u kojima su platnene i vunene dragocjenosti, i veliki zavežljaji nepredene vune od ovaca. Peć su vojnici sa blatom i kamenjem ozidali, ona brzo i dobro grije. Kroz mali prozorski otvor ulazi hladnoća. Čitavi mlaz pokvarenog vazduha bazdi iz ovih malih otvora, čim se odaja naloži.

U mojoj slamarici je gnijezdo miševa. Oni mi noću intimno i nametljivo dolaze, dok ih opet jedan pokret — hui — ne otjera u slamu. Ja svake večeri metnem u drugi ugao po komad čokolade i radi tog komada me oni iznevjere.

Seljanka se sklanja dogod je ja ne oslovim. Muž joj je kao vojnik u Tirolu. Ona spava na ognjištu u kuhinji sa njeno dvoje djece, starim ocem i nekim rogakom sa sela, koje su Rusi posjeli. Na uskoj drvenoj klupi u istoj odaji spava i moj sluga. On je učitelj iz Šlezije. Krut je i visok kao telegrafaska bandera i izgleda, da je njegova najveća nesreća, što ne može da se ispravi u ovoj niskoj odaji. Izgleda mi, da bi

seljanka i starac ušli kod mene na časnik e, al im on neda.

Pronašao sam jednog podčasnika, koji razumije njihov jezik. Dao sam maloj parče čokolade, koje je ona prihvatila ručicama i tako nježno i meko primakla njenim malim, crvenim ustima, da sam bio tako nesrećan kao Böcklinov Triton na Nereidi. Istog dana sam na ulici vidio djevojku, koja je sigurno bila odbjegli, kad su Rusi ušli u selo, a sad se opet vratila. Žene i djevojke su je pozdravljale, rukovale se, ljubile joj ruku i dodirivale joj čelo, potom je i ona njima ljubila ruku. Ovo sve, izvedeno je sa najvećom svećanošću i otmenošću.

Kada sam po podne napustio kuću, naišla je žena iz kuhinje, pogledala za mnom, i nasmiješila se. Na jednom nismo bili više strani. Pri povratku sam se svratio u kuhinju da zovem moga slugu, sa mnom je bio i tumač-vojnik. Krakati učitelj skoči sa klupe, a ja sam pozdravio seljane. Starac je skinuo kapu sa sijede glave, žena se spustila sa sjedišta, a oboje mi ukazaše klupu, da sjednem. Mala djeca i ružna, neljubazna djevojka, sjedila su na ognjištu i trijebila pasulj. Seljanka je mlada, sa plavim očima preko malog, lako povijenog nosa, sa lijepim ustima i bradom. Crna marama obavija njeno lice i diže se u trougao luk kao u nürnbergke madone. Na njoj je bijela košulja sa debelim crveno-plavim vezanim zaponjcima. Sjedio sam malo i naše se prijateljstvo sve više učvršćuje. Starcu sam dao duvana, a malim čokolade. Kad u veče odlazim u menažu, ispraćuje me starac

kroz kapiju čak na ulicu, i kad ga onda, zbog hladnoće, vratim, poljubi mi ruku i pokloni se. Od kad sam u ovom selu, pada mi često Kina na um.

U Buczaczu je jednoga dana glavnom ulicom prošao vod seoskih mladića. Stupili su u vojsku i marširali stanici, koja je ležala na jednom visu. Za njima su išle djevojke i žene sve u bijelo. Kada su bile gore na brijegu, gdje put skreće stanici, i kada je časnik počeo komandovati ovim vodom, tada sve žene stadoše i otpočeše, da pjevaju. Čistim glasovima odpjevale su jednu kratku, tužnu strofu. Pjesma je odjeknula i nju su prihvatili mladići. Tužno je odjekivala ova glazba kao jesenja oluja, koja donosi zimu. Žene su se opet vratile. Mladići grunuše u jedan voz. Na jednom oni nisu bili više umjerena djeca, mirni ukrajinski seljani. Osjetili su, šta je svijet i njihov temperament je buknuo. I na mojim ukućanima sam ponekad primjetio naglu promjenu. U času se njihov ljubazan razgovor i povjerljiva veselost preobrati u hladnoću i neljubaznost.

Izmegju prozora visi niz svetih slika, jedna do druge ragjenih u masnim bojama sa likom pravoslavnih svetitelja, a preko okvira visi kita uvelog bosiljka. U sobi se osjeća goretina sirovog drveta i dim, koji ne progje kroz prozor, štipa za oči.

Seljanka mi pokazuje kovčeg sa platnom. Sa nama je i starac i tumač. Tu leže velike i teške bale platna pretkane šarenim prugama. Preko stola i klupe raširene su slične marame. Tu su i razni čilimi i ženske košulje sa bogato

do sada tolike pogreške, obraćam se najiskrenije odgovornoj vladi sa molbom, da pametno promisli, do kakvih bi sve posljedica moglo dovesti kolebanje na našem frontu.

Jer — ako hoćemo glasno da pročitamo ono što Clemenceau piše megju redovima — Francuska ne smije i dalje da rasparčava svoje čete za ljubav Engleske. Šta se njih danas tiču mali zavedeni narodi? Francuska košulja je bliža Francuskoj nego engleski kaput. To je moral ove priče.

Narodna privrjeda.

Rumunjsko pivo za Beč.

Prema saopštenju iz Bukarešta, rumunjska je izvoznicka komisija odobrila jednoj pivari u Turn-Severinu, da može preko Verčierove poslati u Beč pet vagona piva.

Anatolsko žito.

Prema carigradskim vijestima, teče uspješno pripremanje dovoljne množine željeznica sa balkanski saobraćaj i za unutarnji saobraćaj u Turskoj, da će idućih dana nastupiti skoro normalno stanje. Ono će djelimično dobro doći i anatolskim željeznicama. Ovo je od velikog značaja za dobavljanje žita iz Anatolije, kojeg tamo dosta ima.

Obračunski tečaj.

Do daljeg vremena utvrđen je obračunski tečaj za plaćanja u Švicarskoj sa 100 franaka ravno 150 kruna i obračunski kurs za njemačku državu sa 100 maraka ravno 145.50 kruna.

Talijanske štedionice.

Ulozi u talijanskim štedionicama, koji su 31. decembra 1914. iznosili 2,021,501.689 lira, smanjeni su do 30. novembra 1915. za skoro sto milijuna, jer su pali na 1,924,296.669 lira.

Rumunjske financije.

Rumunjsko državno gazdinstvo pokazuje od aprila do januara višak od 25 milijuna leja. Vlada namjerava, da izda 400 milijuna leja novčanica, koje su pokrivene žitom, koje je prodato u Englesku. Osim toga govori se i o da-

izvezenim rukavima. Izvukla je i jednu dugu, bijelu košulju na kojoj je ivica izragjena šupljikom.

Ona plače? Ja pitam. Ona nešto priča vojniku. Mora uvijek da plače, kad ovu košulju vidi, jer je to košulja njenoga muža. Starac plačući priča dogagjaje iz svog života u vojsci i ne može da se nahvali njegovim časnikom, koji je bio tako dobar prema njemu, čak je i na majku zaboravio pored njega.

Sve ovo platno, kao i ostalu imovinu su zakopali, kad su Rusi naišli. Obećali su, da će mi i to mjesto pokazati. Toplo je pričala o Rusima kako su je kozaci jurili i kako je uvijek morala, da spava u kukuruzu, — ali ostala je čista, dodala je, smiješeći se. Pitao sam dalje: „Kako je bilo kad su odstupili Rusi, a austro-ugarska vojska došla? Čuo sam jedan dug, stran govor, praćen živim pokretima. U njemu ima izvjesnog stila, izvjesne kulture. Opet sam mislio na Kinu. Jezik je zvučan, osjeća se u njemu prirodna lirika.

„Tamo na visu su se na jednom opazili drugi vojnici“ pripovijedala je ona u tom naigje jedan Rus „Jesu li ovdje Austrijanci?“ Srce nam zakuca, znali smo sigurno, da su oni, jer smo ih po kapama poznali. Brzo su se niz brijeg spustili. Rus kleveta: „Ubiti će vas! Ali i mi ćemo vas pogubiti, ako se radujete, što su Austrijanci opet ovdje. On pobježe. Dva vojnika donješe jednog ranjenika. Iz svih domova bježe Rusi.

Onamo je sve više Austrijanaca, kao da iz

ljoj emisiji od 300 milijuna leja nepokrivenih novčanica.

Francuski kredit kod Rockesfelera.

Rockesfeler i Bonbright otvaraju francuskoj vladi kredit od 15 milijuna dolara na jednu godinu.

Predstojeće veliko finansijsko savjetovanje u Parisu. — Rusija se čuva od svojih saveznika.

Kopenhagenski „National Tidende“ javlja iz Petrograda: Govori se, da će se u skorom vremenu održati u Parisu veliko finansijsko savjetovanje. U tom savjetovanju uzeti će učesća nekoji članovi dume, a tako isto druge ugledne ličnosti. U vezi sa savjetovanjem obrazovati će se u Rusiji jedna stalna ustanova, koja će privrjedne interese Rusije uzeti u zaštitu protiv Engleske i Francuske.

Gragjanska mesarnica.

U Baba-Višnjinoj ulici br. 33. otvorena je gragjanska mesarnica i prodavaće od 9. februara ove god. p. n.

2 kruna 1 klg. govegjeg mesa.

Moja kemička čistiona i bojadisaona odijela, opet je za moje mušterije otvorena.

Anton Kellner

Bojadisar i kemički čistilac.

— BEOGRAD, Zeleni venac br. 14. —

Tvornica: DUŠANOVAC, KRALJEVA UL. 16.

OTVORIO SAM c 35

**Šlosersko-mehaničku
RADNJU**

BEOGRAD, LOMINA ULICA BR. 44.

Opravljam sve šloserske poslove: brave, ključeve, vodovod, klozete i razne metalske stvari.

BOŽA GJURIĆ, PREGJE M. VUJIĆ.

zemlje niču. Rusi su izgubili glavu, svi bježe. Ranjenici leže na putu. Čuje se pucnjava. Dolina je puna austrijskih vojnika. Rusi su pobjegli.

Jedna austro-ugarska četa ulazi u selo, sve žene i ljudi izlaze iz skrivenih kutova. Iznose se razne ponude. Žene kleče na ulici, a ljudi skidaju kape i klanjaju se. Plačući blagosivljaju austrougarsku vojsku. Austrijanci idu dalje za Rusima, a ranjenim vojnicima ukazujemo svaku pomoć. Seljanka pripovjeda sveže, lijepo i snažno. Dodiruje me pritom uvijek rukom, da bi veza izmegju moje duše i njenih riječi bila što toplija.

Mnogi su bili ruski špiuni. Ali kaznu su lako podnosili. Mirno su klekli pod vješala još jednom su poljubili tlo svoje otadžbine, podigli se, i očekivali ovakvu smrt, kao prirodnu posledicu. Zna li, šta je Rusija, a šta Austro-Ugarska! U Bukovini ima Austro-Ugarska hrabru, dobrovoljnu vojsku, koja sa mirnim samoprijegom brani zemlju od Rusa. U gornjem dijelu sela su austrougarska i ruska utvrgjenja. Seljaci nisu htjeli da beže iz njihovih kuća, ma da su im granate prijetile smrću. Neki starac, koji nije htio da napusti svoju kuću ležao je jednoga jutra na pragu pogogjen ruskim metkom.

S vremena na vrijeme dolaze seljaci, čije su kuće u borbenoj liniji, a koji su se sklonili u južni dio dugačkog sela, časnicima i mole za dozvolu, da obigju svoje kuće. U slučaju, da nagju kuću nepovregjenu, plaću i ljube časnicu ruke. Oni pripovijedaju sa puno povjerenja, da su ovdje ondje u njihovoj kući, novac uzidali.

CARO I JELLINEK DR. S. O. JAMSTVOM

Beč I., Deutschmeisterplatz 4.

rodužnice: Bodenbach, Budapest, Halbstadt i Trst
preuzimaju prevoze sviju vrsti u balkanske države.

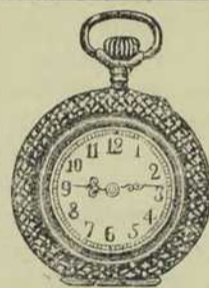
Upute badava.

Agenturska i posrednička
radnja

Sándor Pollák

— NOVI SAD, Ulica Kossuth Lajoš 11, —

preporučuje svoje prvoklasno komisiono stovarište, kao i svoje prvoklasno posredništvo.

Albert A. Riesche

Beograd

Vasina ul. 16 pokraj pozorišta.

Veliki izbor satova i dragulja. c 42

UTEMELJENO 1862.

IVAN WAGNER ZAGREB

Preporučuje svoje bogato skladište svakovrsnog rublja za novorogjenčad i odrasle u svim željenim izvedbama. Najbogatije skladište pamučne i lanene robe.

Velika zaliha sviju vrsta pletene robe uvijek je na skladištu.

Prvi i najstariji hrvatski zavod za opremanje nevjesta te uregijvanje bolnica, hotela i raznih drugih institucija.

Pismene naloge obavljam najsavjesnije brzo i tačno. 35

Berthold Goldstein

BEOGRAD, Simina ulica 16

koji po naročitom odobrenju c. i kr. vlasti
:: otvorio u Beogradu ::

izvoznju i uvoznju trgovinu

preporučuje za sada svoje usluge za uvoz

životnih namirnica i konsumnih artikala

sviju vrsta. Docnije će početi rad i sa izvozom. Za sada treba brzojave i pisma upućivati na adresu

Berthold Goldstein, Zemun

Razumljivo je što je od početka svjetskoga rata vlada obratila naročitu pažnju na dumu, ali ne u onom smislu u kome je to narod očekivao i kako se narod nadao. Na članove dume još se strožije motri i pazilo nego ranije, i kada su poslije fiaska Nikolaja Nikolajeviča počeli narodni zastupnici, da propovijedaju razumjevanje i pametan rad, car je opet zaključio sjednice dume. Vlada je strahovala od raspravljanja sa narodom poslije neuspjele avanture u Mazurama. A kako bi mogla da opravda i sasvim besmisleno žrtvovane ruske katakombe pred Pržemyšlom i na Karpatima. Tek jedna je ruska pobjeda trebala, da otvori vrata ruske dume i da dozvoli ruskim narodnim zastupnicima, da smiju govoriti. Ali, i ako je po riječima Sir Edwarda Grey-a, rat samo trgovina kao i sve ostalo, pobjede se ipak ne mogu steći po porugibini i po mjeri. I kako pobjeda nije bilo, odlagane su i sjednice dume od tromjesečja ne tromjesečje.

Zanimljivo je šta pogledom na dumu piše glavni urednik švedskoga lista „Dagens Nyheter“ u Stockholmu. Ovaj odličan poznavalac prilika u Rusiji, preduzeo je baš za vrijeme ovoga rata duži put kroz Rusiju, i došao je do slijedećeg uvjerenja.

Ruska vlada se u glavnome već pomirila mišlju da u ovom ratu protiv Austro-Ugarske i njene vjerne saveznice, ne može ništa postići. Engleska je, predvigajući dogadjaje, bila inicijator londonskog ugovora, kojim se isključuje zaključenje posebnog mira. Ovaj teški ugovor, zadao je velike brige svima potpisnicima, i Francuska je pristala, da ga potpiše tek kada je Engleska obećala nove vojnike. Mudra Crna Gora, kao i Belgija, nisu potpisale ugovor, a Italija ga je potpisala tek, kada je primila znatne svote engleskoga zlata. Ali Rusija nije sasvim pala u klopu. Rusija se istina obavezala da ne zaključi poseban mir, ali da ga zaključi kada Engleska i njeni saveznici to dozvole. Ali — i to je ono veliko ali — ona je doprla u vrlo izuzetan slučaj. Naime, ako bi u unutrašnjosti Rusije izbili neredi, imala bi ruska vlada pravo, da zaključi poseban mir, jer bi joj vojska sa granice bila potrebna za unutrašnjost zemlje. Dakle! Račun je sada prost; kada se već ne mogu izvojevati pobjede, mogu se bar izazvati neredi. Revolucija je rodila dumu, a zašto pak sada duma, kao kći prve revolucije ne bi mogla da vodi drugu revoluciju? I tako Rusija radi sa svojom dumom, odlaže njeno otvaranje s dana na dan, dok ne izbije spasavajuća revolucija. Sa njom će pak hrabri mužik kod kuće brzo da svrši, a iz mučnog položaja izvuklo se pošteno. A za pobjedu neka se bore poslije drugi. Sestra Engleska obećala je pobjedu, pa neka sada kao iskusan trgovac izvrši obećanje liferovanja.

Samo Rusiji nešto sporo ide sa revolucijom, koju želi. Još od početka rata zabranjeno je pučanstvu strogo da upotrebljava alkohol, jer se strahovalo, da će alkohol dati krila narodnoj energiji, da pomaže rusku vladu, koja je posve uplivala u engleske vode. Ali notorni alkoholičar, kome iznenada oduzimate votku, gubi energiju i trezvenosti, i tako se ruski narod miri sa zatvaranjem dume već duže, nego što je to Rusiji i po volji. Ali doći će dan kada će car imati svoju revoluciju, imati svoj narod iznad dume. I tada će se reći: duma ili car.

Austro-Ugarska.

Nadvojvoda Karlo Stjepan u Berlinu.

K. B. Berlin, 6. februara.

Nadvojvoda je Karlo Stjepan prispio danas ovdje.

Savjetovanja ministara u Budimpešti.

K. B. Budimpešta, 7. februara.

Predsjednik ministarstva grof Stürgkh, ministri Spitzmüller, Forster, Zenker, kao i Leth prispijeli su ovamo zajedno sa svojim načelnicima. Pregovori sa magjarskom vladom, koji počinju danas prije podne, i koji su nastavak pregovora još iz prošle godine, trajati će nesumnjivo danas i sutra.

Povratak grofa Theodora Pejacsevicha.

K. B. Berlin, 7. februara.

Bivši ministar za Hrvatsku grof Pejacsevich, koji je pušten iz francuskog ropstva, prispio je ovdje i nastavio danas put u domovinu.

Izaslanice ruskog crvenog krsta na bečkom dvoru.

Beč, 5. februara.

Njezina carska i kraljevska Visost, gospodja nadvojvodkinja Zita, supruga austro-ugarskog prijestoljonasljednika nadvojvode Karla Franje Josipa, primila je u audijenciju gospoju ruskog crvenog krsta, koje su se bavile u Beču. Nadvojvodkinja se je iscrpno obavijestila o uregjenjima, koja su gospoje imale prilike da vide u Austriji, pa je saslušala sa zadovoljstvom uvjeravanja, da su izaslanice sa onim, što su ovdje vidile, vrlo zadovoljne.

Fantazije dopisnika „Corriere della Sera“.

K. B. Beč, 7. februara.

„Corriere della Sera“ objavljuje dopis svoga dopisnika Guelva Gividini, koji javlja, da je u Rumunjsku dezertirao austro-ugarski avijatičar, koji je — vele — pričao, da je primio nalog, da kao avijatičarski stručnjak ide u Sofiju, ali da je on pretpostavio da dezertira u Rumunjsku.

Ovaj avijatičar je, vele, još pričao, da su carske i kraljevske čete kod Gorice imale znatne gubitke, osobito je mnogo izginulo avijatičara.

Tvrgjenje je talijanskog dopisnika lažno od početka do kraja. Kod austro-ugarskih avijatičara nije se desio nijedan slučaj dezertovanja, a osim toga nije poslat u inozemstvo nikakav instruktor za avijatiku. Isto se tako može utvrditi, da Talijanima nije pošlo za rukom kod Gorice da obore ma i jedan samo austro-ugarski aeroplan, ili da oštete avijatičarska postrojenja na tom bojištu.

Junačko djelo poručnika Konjevića.

Beč, 6. februara.

Novinstvo slavi junačko djelo poručnika Konjevića, kao jedan od najsajnijih uspjeha naše slavne ratne mornarice, koji je dokaz kakav je izvrstan duh naše vojske i flote u ovom vremenu, duh — koji nas je do današnjega dana vodio od pobjede do pobjede i osujetio napade naših brojno nadmoćnijih neprijatelja.

Balkanske vijesti.

Dobra lovina.

Budimpešta, 6. februara.

Ratni dopisnik „Az Est“-a javlja svome listu iz Kotora: Njemački je brod „König Albert“ doveden ovih dana u kotorsko пристаниšte. Ovaj brod je prevažao 300 srpskih izbjeglica iz Sv. Ivana Meduanskog. Jedan austro-ugarski avijatičar primijetio je pred пристаниštem ovaj brod, koji je ranije bio svojina sjeveronjemačkog Lloyd-a, pa je u početku rata uzapćen od Engleza i docnije predat Talijanima. Odmah po primljenim izvještajima avijatičara poslata je austro-ugarska podmornica, da uhvati ovaj brod, koji je poslije doveden u пристаниšte. Talijanska flota, koja tobož blokira obalu, nije ni pokušala kakav napad.

Iz Crne Gore.

Cetinje, 6. februara.

Čim je konačno potpisan ugovor o kapitulaciji vratila se je sva inteligencija na Cetinje. Crnogorski generali i časnici šecu se po gradu nesmetano. Došao je iz Podgorice i vogja katoličkih Arbanasa Prenk bib Doda, kao i stari turski general Said-paše. S njim je došao i bivši arbanaski ministar Akib-paša. Svi ovi i Crnogorci i Arbanasi govore puni mržnje o Italiji. Francuska je htjela namirnicama pomoći Crnoj Gori, ali je bila tome protivna Italija. Srbiju žale, ali joj nijesu prijatelji. Narod je zadovoljan i susreće austro-ugarske vojnike kao prijatelje.

Bombardovanje Drača.

Mi smo već javili, da su naši hidroplani u više navrata zadnjih dana bombama obasuli Drač. Primamo iz Ženeve u istoj stvari ovaj brzojav:

Ženeva, 7. februara,

Brzobjavljaju iz Atene: Kod zadnjeg napada austro-ugarskih hidroplana na Drač 7. februara, pala je bomba u kuću, u kojoj je bilo na okupu više srpskih vojnih časnika. 20 je časnika tom zgodom poginulo.

Neslaganja u Solunu. — Zaraza među francuskim vojnicima.

Sofija, 6. februara.

Atenski dopisnik sofijskog lista „Kambana“ javlja svome listu o stalnom neslaganju između francuskih i engleskih vojnika u Solunu. Francuzi su

ogorčeni, što Englezi nisu održali obećanje i u Solun poslali delekometne topove, nego su ih zacijelo odpremili za Agipat. Francuzi zato ne šalju nove čete, dok se ovaj nesporazum ne izravna. U redovima francuskih vojnika vladaju velike zaraze, koje se sve više šire. U grčkim se političkim krugovima nadaju, da će sile sporazuma, zbog ovih nesuglasica, potpuno obustaviti solunsku akciju.

Bijeg Esad-paše u Rim.

Zaoštrenje odnosa Grčke prema Italiji.

Christiania, 5. februara.

Odnosi Italije prema Grcima i Srbima a znatno su se zaoštrili. Srpski vojnički krugovi protive se najenergičnije, da se bore pod talijanskim zapovjedništvom u Arbaniji. S druge strane prate Grci sa sve većim nepovjerenjem rad Talijana u Epiru. Arbanasi se oduševljeno pridružuju austro-ugarskim i bugarskim četama, koje prodiru u Arbaniju. Prema ovdje primljenim vijestima Esad-paša je pobjegao u Rim.

Najnovije brzojavne vijesti.

Novo grupiranje Talijana.

Lugano, 6. februara.

Zbog dosadašnjih neuspjeha, prema vijestima talijanskih listova, počelo je iza talijanskog fronta, novo grupiranje talijanskih snaga.

Trajanje rata.

Menčikov očekuje za ovo ljeto našu konačnu pobjedu.

Kopenhagen, 5. februara.

U jednom članku „Novoje Vremja“ objavljuje Menčikov, da će po mišljenju vojničkih autoriteta svjetski rat biti nesumnjivo završen još ovog ljeta.

Zračni napadi u Engleskoj.

Potapanje jedne krstarice na Humberu. — Mnogo ljudskih žrtava.

K. B. Köln, 6. februara.

„Kölnische Zeitung“-u javljaju sa inozemske granice:

Pri posljednjim je zračnim napadima u Engleskoj pogojena bombom i potonula mala krstarica „Caroline“ na Humber-u. Gubici u ljudstvu su vrlo veliki.

Wilson o neutralnosti Sjedinjenih Država.

K. B. New York, 7. februara.

U jednom govoru, koga je držao u St. Louis-u, predsjednik Wilson, karakterisao je držanje Sjedinjenih Država kao takvo, da one hoće sa cijelim svijetom ostati u prijateljstvu i ljubavi. One mogu svoju ljubav prema svijetu bolje da dokažu držeći se dalje od rata, nego uplićući se u rat. Opasnost uplitanja u rat ne leži u njima samima, nego može doći samo spolja. Rad jednog zapovjednika podmornice mogao bi da zapali i ovaj dio svijeta. On hoće obim ratnim stranama dozvoliti sve, u koliko to ne zasjeca u životne interese Amerike. On bi i sam, u času opasnosti za Sjedinjene Države, odklonio svaki korak, koji bi mogao dovesti do neželjenog rata. Prema nijednoj od zaraćenih strana Sjedinjene Države se ne mogu onako opredijeliti kako bi želile, ali on misli da je Amerika zaista neutralna.

Nema mirovnog kongresa neutralaca. Prerano je vrijeme za to.

K. B. Beč, 5. februara.

Španski ministar predsjednik isjavio je madridskom dopisniku „Daily Telegrapha“ da nema ni riječi istine u vijesti, da će se uskoro održati jedan kongres neutralaca u Madridu. Španska vlada doista teži za mirom, ali ne vjeruje, da je već došao trenutak za prijateljsku intervenciju.

K. B. Paris, 4. februara.

„Petit Journal“ javlja iz Madrida: Španski je ministar predsjednik isjavio dopisniku lista, da je Španija neutralna i želi, da i dalje ostane neutralna.

Ogorčenost i Italiji protiv Engleske.

Lugano, 6. februara.

U južnoj Italiji vlada velika ogorčenost protiv Engleske. Opasno je javno govoriti engleski.

Francuska upućuje prijedlog silama sporazuma.

K. B. Paris, 5. februara.

U „Journal“-u traži Chales Humbert, da Francuska uzme u svoje ruke vrhovnu upravu u akcijama saveznika. Činiti napore, piše on, u dopuni vojnika danas nije više stvar Francuske. Ali što je Francuskoj nemoguće, mogu još učiniti Rusija, Engleska i Italija. Usljed dugih ratnih iskustava, na osnovu svojih visokih tehničkih sposobnosti, svoje inteligencije, Francuska je pozvana, da postane duša, mozak saveznika. Sa strahovitim neprijateljem biti gotov, to nije zadatak, koji se sam po sebi može riješiti. Saveznici treba jednom da prestanu, da svaki posebice vodi svoj rat.

Neuspjeli bijeg interniranih francuskih avijatičara iz Švicarske.

K. B. Zürich, 7. februara.

Dva francuska avijatičara Gilbert i Pary, koji se nalaze internirani u Švicarskoj još od mjeseca oktobra 1915. godine, obukli su civilno odijelo i pokušali da pobjegnu vozom, u kojem su prevoženi francuski bolesni zarobljenici. Njihov je bijeg primjećen na stanici Olten, pa su uhapšeni.

Ratna zamorenost u Italiji.

K. B. Berlin, 6. februara.

„Vossische Zeitung“ javlja iz Züricha: Jedan saradnik „Neue Züricher Zeitung“-a utvrđuje na osnovu ličnih posmatranja, da se u talijanskom narodnom raspoloženju primjećuje znatna klounulost, koja je najbolji znak opšte ratne zamorenosti u Italiji. Pada u oči veliko narodno neraspoloženje prema iredentistima iz „neoslobodjenih“ krajeva južne Tirolske i Primorja.

Veliki knez Juraj Mihajlovič u Tokiu.

Tokio, 6. februara.

Ovamo je stigao ruski veliki knez Juraj Mihajlovič u pratnji direktora istočnog odjelenja u ministarstvu izvanjskih djela.

Požar engleske tvornice za vojne potrebe u Kanadi.

K. B. Ottawa, 6. februara.

Iz Hespelera se, provincije Ontario javlja, da tamna tvornica municije stoji u plamenu.

Jedna tvornica, koja izrađuje vojničko odijelo, isto je tako jutros izgorjela.

U tvornici je radilo hiljadu osoba, većinom žena.

Samoubijstvo jednog engleskog brigadira.

K. B. London, 7. februara.

Londonski listovi javljaju za jedno samoubijstvo, koje je izazvalo opšte iznenagjenje. U srijedu je brigadir — general Sir Rollo Estonteville Grimston, najgen obješen o krevet.

General, jedan od najpoznatijih englesko-indijskih časnika star je 54 godina i imao je lijepu prošlost. Stupio je u englesku vojsku 1881. godine i učestvovao je u više ekspedicija. Pri kraju je bio generalni inspektor indijskih četa. General je Grimston bio vrlo omiljen na engleskom dvoru.

Žito iz Rumunjske.

K. B. Bukarešt, 5. februara.

Kako listovi javljaju, centralna komisija, koja daje odobrenja za prodaju i izvoz žita iz Rumunjske, dozvolila je zaključenje ugovora sa konsorcijom centralnih vlasti za izvoz 100.000 vagona žita.

Torpedovani brod na irskoj obali.

K. B. Amsterdam, 5. februara.

Kako javljaju američki listovi, koji su ovdje stigli, brod „Huronian“ svojina Leylandline torpedovan je 29. decembra u blizini irske obale. Znatno oštećeni brod odvučen je u pristanište.

Sastanak u Parisu.

Ženeva, 3. februara.

Prema jednoj pariskoj vijesti lyonskog lista „Republicain“, Nikola Pašić otputovao je sa Krfa za Italiju, gdje će doći i prijestoljonasljednik Aleksandra. Obojica će zatim otputovati za Paris.

Zabranjenje manifestacije u Rumunjskoj

Bukarest, 4. februara.

Rumunjsku je vlada zabranila demonstracije u korist ranijeg Rumunja iz Magjarske Gogu, koji

je kandidovan za poslanika u rumunjskom parlamentu, ali je na zahtjev vladin odustao od kandidacije. Rumunjski poslanik na bečkome dvoru Greceani prispio je u Bukarest.

Novi kandidat za predsjednika Sjevernoameričke republike.

New-York, 4. februara.

Republikanska je organizacija države Michigan, u listi kandidata za predsjednika republike donijela ime velikog industrijalca i miroljubivog Henry-a Forda. I druge države će sljedovati primjeru ovih republika-naca, i Forda kandidovati na mjesto Wilsona.

Oskudica hartije u Engleskoj.

Haag, 5. februara.

„Rieuwe Courant“ saznaje iz Londona, da „Daily News“ objavljuje, da „Ewening“ neće izlaziti više nego na osam strana. List poziva pučanstvo, da novine više ne kupuje na ulici, nego da naredi, da se donose u kuće, jer će se na taj način uštediti hartija.

Ruski zajam u Japanu.

K. B. London, februara.

„Times“ saznaje, da se vode pregovori o zaključenju ruskog zajma od 5 milijuna jena u Japanu. Zajam bi zacijelo olakšao plaćanje velikih ruskih ratnih narudžbina u Japanu, u isto vrijeme i Engleska bi se time oslobodila veoma u finansijskom pogledu.

Dnevne vijesti.**Pažnja.**

U vlastitom se interesu upozoravaju trgovci, da je najstrožije zabranjen uvoz soli, duhana, duhanskih proizvoda, žigica i cigaretnog papira i da se svaki uvoz kažnjava kao ogrješenje o monopolske zakone. Trgovci treba da se postaraju, da koliko je god moguće brže prodadu sve monopolske predmete, koje imaju na stovarištu, jer će u najskorijem vremenu biti izdata zabrana slobodne prodaje ovih predmeta. Prodaja ovih predmeta biti će dozvoljena samo onim maloprodavcima, kojima zato bude izdato naročito odogrenje. U monopolnoj prodaji duhana biti će zastupljene sve austrijske i ugarske tvornice, tako da će biti zadovoljen uvoz sviju pušača.

Upis u osnovnu školu.

Upisivanje je dječje u prvi i starije razrede osnovnih škola produženo, zbog mnogobrojnosti prijavljivanja, i to još za cijelu tekuću nedjelju. Do prošle se je subote upisalo 3800 dječje u sve razrede osnovnih škola.

† Dr. Uroš Petrović

U Prokuplju je umro od tuberkuloze docent na beogradskom sveučilištu dr. Uroš Petrović. Pokojni Petrović bio je jedan od najrevnosnijih mlađih snaga na beogradskom sveučilištu, i njegovu smrt iskreno će oplakati i njegovi mnogobrojni prijatelji i njegovi učenici.

Vratili se.

Megju mnogima vratili su se posljednjih dana svojim domovima u Beograd: Vukašin Petrović, bivši ministar financija; Nastas Antonović, kasacioni sudija u miru; M. Stefanović, okružni blagajnik u miru; dr. Milan Jovanović-Batuš, sveučilišni profesor i Gjoka Joksimović, vice-konzul.

Otvaranje mjestne plovidbe Beograd—Zemun.

Prvo je carsko i kraljevsko Dunavsko parobrodsko društvo otvorilo mjesni saobraćaj između Beograda—Zemuna i nazad. Gragjanstvo se čini pažljivim na to, da se od sad saobraćaj vrši salonskim parobrodima, koji potpuno odgovaraju svim zahtjevima u pogledu ugodnosti i elegancije. Tačan red vožnje saopštiti ćemo u idućem broju našeg lista.

Objava.

Stanovništvo Beograda smije se od 6. februara 1916. do 8 sati u veče na ulicama slobodno kretati.

Ovo se proglašava sa dodatkom, da onim osobama, koje su dobile objavu, da se mogu i preko 8 sati u veče na ulici zadržavati, ostaju objave ovom naredbom netaknute.

U Beogradu, dne 6. februara 1916.

C. i kr. policijski komisariat.

Kralj Nikola traži civilno odjelo.

Iz Lugana brzojavljaju: „Secolo“ javlja iz Parisa: Kralj Nikola je tražio, da mu se pošlje civilno odijelo, da bi nesmetano i da nikome ne padne u oči, mogao šetati po Lyon-u.

Kino predstave za pučanstvo.

U buduće davati će se u Kino-pozorištu dvije predstave za pučanstvo, i to utornikom i petkom. Početak je u 3 i 5 sati po podne. Blagajna se otvara na tri četvrt sata prije početka predstave.

Cijene su: loža 1-50 kr.; I. mjesto 1 kr.; II. mjesto 80 h.; III. mjesto 50 h.

Predstave za gragjanstvo u c. i kr. kino-pozorištu (bivši „Koloseum“).

Danas, u utornik 8. februara biti će predstava sa ovim programom: 1.) Sjeveroistočni Philippini (prirodno).

- 2.) Klarino lukavstvo (humoreska);
- 3.) U borbi za sreću (drama u dva čina);
- 4.) Poljubac sa prijeprekama (šaljiva igra);
- 5.) Pokojni čika (komično);
- 6.) August kao hotelski kuvar (komično).

Početak je predstave u 3 i u 5 sati po podne. Blagajna se otvara tri četvrt sata prije početka predstave.

KUPUJEM I PRODAJEM 33	
SRPSKE MARKE	
Izdavačka knjižarnica GECA KOHN	
BEOGRAD, Knez Mihajlova ul. 1.	

Mali oglasnik.**Traži se kuvarica, djevojčica, c 6**

ozbiljna od 15—16 god. koja prilično vlada njemačkim jezikom, za posluživanje u jednoj većoj poslastičarnici. Stan hrana i plata prema sposobnosti. Za adresu obratiti se uredništvu ovog lista, pod „valjana 100“.

Gertruda Brašel

javlja poštovanim gospojama i gospojicama, da se njen

Damen-Mode-Salon

za sada nalazi u Studeničkoj ulici 12., i da prima na izradu sve vrste haljina, kostima i mantlova. 12

Vinogradar sa ženom

koja je vična i kućevnim poslovima može dobiti mesto — službu u dobroj kući. Javiti se u vili „Gvozdić“ na Smederevskom drumu od 3—6 časova po podne. c 38

Vrijedna Njemica

govori njemački i srpski, traži namještenje kao domaćica, nadzirateljka ili tome slično. Ponude slati u Vidinsku ulici 34, vrata 46. c 34

Bravarska radiona

Preporučujem poštovanju publici moju višegodišnju bravarsku radnju, Resavska ulica broj 63 a).

S poštovanjem Panta Stanimirović. c 36

Jedna ili dvije lijepe

namještenne sobe sa ulice i sa upotrebom kuhinje izdaju se odmah. Topličin vijenac 25, gornji sprat. c 57

Kuvarica

ili djevojka za sve traži se u jednoj oficirskoj porodici koja kuva njemački ili austrijski. Topličin Venac ul. br. 25. c 62

Gospojica

sa školskom izobrazbom traži dolično namještenje u trgovini ili uredu. Ponude pod „Namještenje br. 117“.

Restauracija

„Srpska Kraljica“ (Vasina ul.) preporučuje odlična pića i ukusna jela. Istom: bijela kava, gulaš, čulbastija i kajgana. Cijena najumjerenija. c 44

Na prodaju

odmah novi fini postavljeni zimski kaput jeftino. Podesan za čovjeka srednje veličine. Ratarska ul. br. 38. c 54

Pokućstvo

dobro učuvano prodaje se jeftino. Upitami Zetska ulica br. 8 od 9—12 prije podne. c 60

Činovnik

sprješan u knjigovodstvu i korespondenciji, kod novčanih zavoda, trgovina, mlinova, raznih tvornica i t. d., nudi se za vrlo skromnu nagradu. Obratiti se upravi ovog lista do 15. ovog mjeseca. M. K. 118. c 64

Vinogradar

oženjen, vičan svome poslu, neka se odmah sa dokumentima javi u Car Uroševu ul. br. 17. c 56

Stanovi

pokraj tramvajske pruge, suvi, suncu okrenuti, u Ratarskoj 49 i 103, Knez Danilovoj 33, Grobljanskoj 5, Starine Novaka 3 od jedne, dvije, tri sobe i kuhinje. Električno osvetljenje. Upitati sopstvenika u knez Danilovoj ulici 35, posljednja vrata. c 55

Mode salon

J. Božić Beograd. Nalazi se privremeno, Skadarska ul. br. 22 i prima na izradu sve vrste toaleta, kostime, mantile i t. d. za odličnu izradu jamči moj dugogodišnji rad u Beogradu. Primam više učenica i šegrtu. c 61

Učiteljica

sa državnim ispitom, stručne škole i trogodišnjom praksom osnovne škole traži odgovarajuće mjesto na školi, osnovnoj, gragjanskoj ili stručnoj. Svjedodžba osposobljenja sa izvršnim uspjehom. Adresa u upravi pod „Učiteljica“ br. 116. c 34